

ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО
ГРАДСКИ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ „ПРОФ. Д-Р АЛ. ФОЛ” – Малко Търново
Международен търговски и културен център ГЕОПАН

ПРОЕКТ
КАРТОГРАФСКИЯТ ОБРАЗ
НА СТРАНДЖАНСКИЯ КРАЙ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

(Експозиция „на открито” на и.м. Петрова нива, Община Малко Търново)

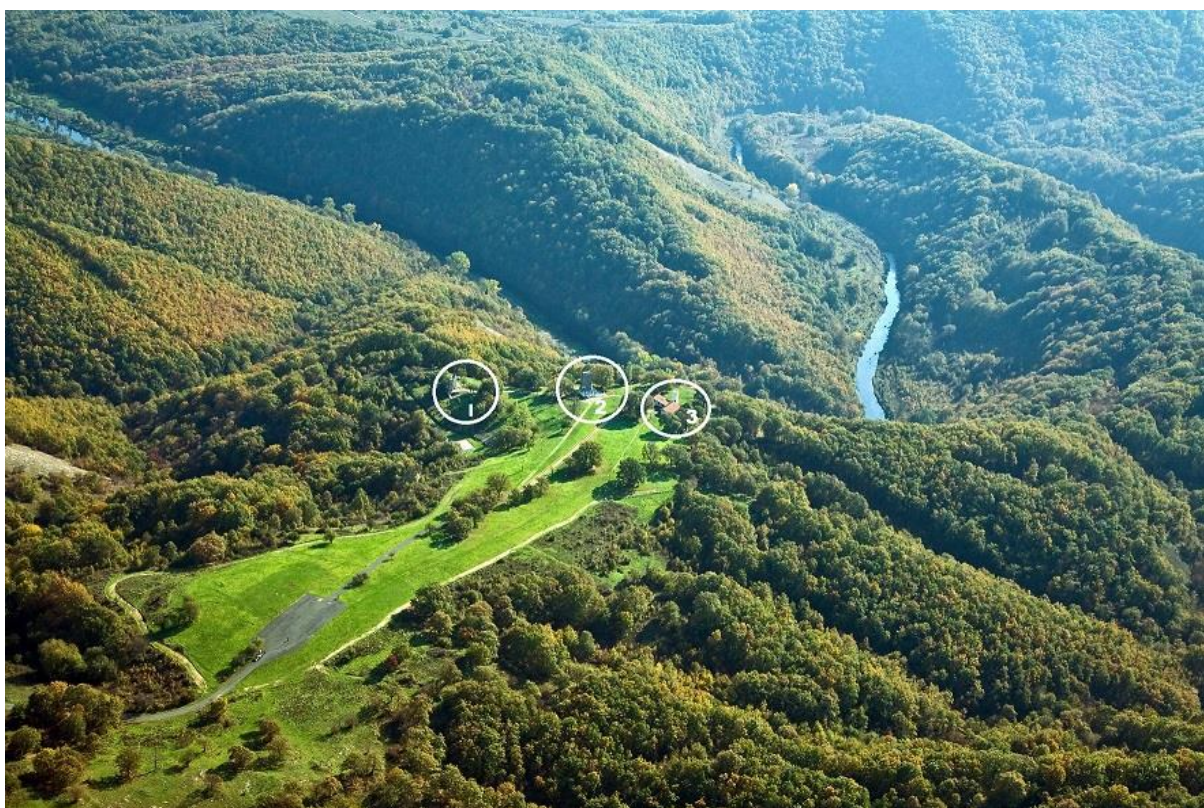
Малко Търново

2020

СЪДЪРЖАНИЕ

Встъпителна част – Проектът „КАРТОГРАФСКИЯТ ОБРАЗ НА СТРАНДЖАНСКИЯ КРАЙ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ“	3 - 4
Историческа и защитена местност „Петрова нива“ - развитие на идеята и възпоменателен комплекс	5 - 6
Постоянна картографска експозиция	7-20
Развитие на проекта (2019-2020)	21-22
Литература и документи.....	24
Екип на проекта.....	25
Становища, отзиви и предложения за развитие на проекта	26-31
Резюме на проекта и плакат на изложбата	32
Кой и как подкрепи до 15 август 2020 г. начинанието ни	33-34

Ал. Иванов. Въздушна снимка на и.м. Петрова нива, където през 2019 г. бе положено началото на първата картографска експозиция „на открито“ в България

1. Параклис «Св. Петка Българска» (2003 г.) в и.м. Петрова нива, **42°03'43.38", 27°31'50.84"**
2. Националният паметник на Илинденско-Преображенското въстание в и.м. Петрова нива, открит на 16 август 1958 г. , **42°03'40.56", 27°31'49.77"**
3. Музей на и.м. Петрова нива, част от експозицията на Градски исторически музей „Проф. д-р Ал. Фол“ - гр. Малко Търново. Автори: Янко Керемедчиев, Илия Т. Петков; Обновяване през 1980-те години: Стоян Райчевски. **Местоположение на картографската експозиция: 42°03'39.60", 27°31'48.24"**

Проектът: КАРТОГРАФСКИЯТ ОБРАЗ НА СТРАНДЖАНСКИЯ КРАЙ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

Идеята за изложба, която да събере всички картографски изображения на Странджа съхранени в световните архиви и картографски колекции, възниква още през 80-те години на миналия век. Проектът за нея е част от дейността на Програмата за научни изследвания на Странджанско-Сакарския край, базирана в гр. Малко Търново.

За началния замисъл днес може да се съди по събраната богата колекция от карти, по съдържанието на периодично издаваните томовете „Странджанско-Сакарски сборник“ или по двутомника „Странджа – древност и съвремие“ - най-солидното до XXI век издание за тази забележителна европейска планина, поделена между България и Турция.

Създадена в края на 90-те години на XX век, експозицията „Картографският образ на Странджанския край през вековете“ е част от положените от българската научна общност усилия. Изложбата е представена още тогава в Дяковата къща (красива възрожденска сграда, строена за рода Дякови - една от големите православни български фамилии на Тракия) – по това време тя е седалище на Програмно-координационния център за научни изследвания в Малко Търново и на едноименната енциклопедия.

По-късно изложбата е представена с голям успех в Център „Знаме на мира“ в Аркутино. По изрично желание на проф. Ал. Фол Програмно-координационният център дарява експозицията на утвърждащата се през тези години Национална гимназия за древни езици и култури (НГДЕК).

През 2006 г. Българският изследователски институт във Виена към Министерството на външните работи, Главно управление „Архиви“ при МС и Международният търговски и културен център ГЕОПАН – Бургас организират незабравимо представяне на планината Странджа, като възстановяват изложбата и я показват с голям успех в Дом Витгенщайн във Виена (08.06.2006 - 30.06.2006). Проявата е обогатена и с приносните доклади на Валерия Фол и Даниела Агре.

Събитието във Виена става повод в тамошните културни и научни среди да се заговори за необходимост от **формиране на еврорегион „Странджа“ между граничните български общини**. С времето заложените в тази изложба идеи стават още по-актуални. Съвременните карти напомнят, че българо-турската граница, по-голямата част от която пресича Странджанско-Сакарския край, вече е граница и на Европейския съюз с Република Турция. Същевременно тази граница разсича една исторически формирана и важна за ЕС римска провинция, която по всяка вероятност е дала името на целия европейски свят – Провинция Европа.

Новото издание на изложбата, което започва от Петрова нива през 2019 г., ще обхване всички странджански, сакарски и източнородопски общини от Царево до Ивайловград, включително. В нея за пръв път ще бъдат представени сведения и дневници на дипломати, пътешественици, изследователи, разузнавачи, които характеризират по особено любопитен начин европейските познания за района и развитието им през последните няколко века.

Работата по възстановяването, популяризирането и развитието на изложбата, започната от Програмно-координационния център за научни изследвания ЕКОПАН – Малко Търново, е продължена от Международния търговски и културен център ГЕОПАН ООД – Бургас и подкрепена от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Народната библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив, Сдружение „Черноморска Странджа“ – Ахтопол, Съюза на тракийските дружества в България, Централния държавен архив (ЦДА), Лесотехническият университет с Музей - София, Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) – София, Тракийския институт – София, Българската картографска асоциация (БКА), Община Малко Търново, Историческият музей „Проф. д-р Ал. Фол“ – гр. Малко Търново, КартГео ООД – Троян, Историческият музей в Бургас, Сдружение „Морски сговор“ – Бургас, „Бургаски пазари“ ЕООД.

Идеите на изложбата срещат подкрепа и от Аргир Бояджиев и Ивайло Русинов от Бургас, инж. Мариян Марков и майор Дочо Николов от Троян, Георги Бъклев от гр. Малко Търново, Димитър Стоименов от София, както и от проф. д-р Иван Гаврилов от София.

На Петрова нива първоначално ще бъде показана част от събраната картографска колекция. Следващите стъпки ще задълбочат представянето на географските области Тракия и Македония. Развитието на проекта предвижда да се припомни и необходимостта от продължаване на научните изследвания за района с участието на европейски изследователи (т. нар. **Проект „Европа Магна“**). Това ще бъде задача на мобилната версия на изложбата. Тя ще бъде показана във всички тракийски общини на Р България и предложена на българските културни центрове извън страната.

Картографските образи разширяват „паметта“ за Тракия и Странджа, което създава условия за още по-въздействащо геопространствено присъствие на една обширна балканска и европейска територия в общото европейско пространство.

Д-р Стефан ПЕЙКОВ,
МКТЦ ГЕОПАН ООД - БУРГАС

17.08.2019

и.м. Петрова нива

СТРАНДЖАНСКО-САКАРСКИ СБОРНИК (издания)

2. Историческа и защитена местност „Петрова нива“ – формиране и развитие на възпоменателния ансамбъл

Историческо събитие: Местността Петрова нива е в землището на с. Стоилово, община М. Търново, където на 28-29 юни 1903 г. се провежда конгрес на Одринския революционен окръг на Вътрешната македоно-одринска революционна организация. Тук се изработва и приема общ план на въстаническите действия в Източна Тракия по време на Илинденско-Преображенското въстание в Македония и Одринско. Целта е присъединяване на Одринска Тракия, Беломорска Тракия и Странджа към България.

Национален възпоменателен събор: През 1926 г. Общинският съвет - Малко Търново решава 19 август да стане официален празник, посветен на Илинденско-Преображенското въстание и всяка година да се организира честване. Продължавайки вековните традиции на странджанските събори, след откриването на паметника тук се срещат тракийци и потомци на загиналите във въстанието. Утвърдени като Национален възпоменателен събор, тези срещи се организират от Община Малко Търново и Съюза на тракийските дружества в България и се вписват в националния културен календар.

Паметник на Илинденско-Преображенското въстание (1958 г.). Автори арх. Михаил Соколовски и арх. Евгений Зидаров. Паметникът е с форма на пирамидален обелиск, изграден в хоризонтални редове от местен ломен камък. В центъра на челната фасада – символичен релеф във вид на пламък, долу вляво - асиметрично поставена паметна плоча с текст и под нея – бронзов венец. Обявен за исторически паметник на културата от национално значение (Д.В., бр. 97/1970). В него са зазидани костите на Георги Кондолов (ръководител на въоръжените чети), а на паметната плоча са изписани предсмъртните му думи: „Проклети да бъдете ако не продължите борбата“.

Защитена местност: „Петрова нива“ (ЗМ) с площ от 250 ха е обявена за защитена с цел опазване на характерния ландшафт, местообитания на редки видове птици и застрашени растителни видове. Документи за обявяване: Заповед № 2344 от 26.05.1971 г., прекатегоризация със Заповед №РД – 309 от 31.03.2003 г. Включена е в територията на Природен парк „Странджа“.

Музейна експозиция: През 1980-те години с обединените усилия на Община Малко Търново и учени - участници в Програмата за научни изследвания на Странджанско-Сакарския край на Петрова нива се създава музейна експозиция. В нея чрез снимки, документи и експонати са представени героичните събития в Македония и Одринско. Музеят се развива и обновява, очертавайки се като привлекателно място за периодични научни форуми, поклонения и образователни посещения. По данни на Исторически музей - Малко Търново годишно и.м. Петрова нива се посещава от над 3000 души. През последните години е засилен интересът и на чуждестранните туристи, почиващи по Странджанското черноморско крайбрежие.

Национален туристически маршрут: Мемориалният комплекс на Петрова нива, заедно с Исторически музей „Проф.д-р. Александър Фол“ в Малко Търново, е включен в списъка на 100-те Национални туристически обекти на Р България под номер 7/8.

Православен храм - параклис: През 2003 г. в чест на 100-годишнината от Илинденско- Преображенското въстание е построен храм – параклис, който носи името „Света Петка Българска“

Картографска експозиция: Инициативата (2019 г.) на Исторически музей „Проф. д-р Ал. Фол“ и Община - Малко Търново съвместно с Международния търговски и културен център Геопан - член-учредител на Българската картографска асоциация (БКА – Национален представител в Международната картографска асоциация ICA), е насочена към обогатяването на познавателните, възпитателните и информационите възможности на музейната експозиция на Петрова нива и създаването на **устойчива** представа в посетителите за единството на Македония, Тракия и Мизия в контекста на Обединена Европа.

Арх. М. Соколовски, арх. Е. Зидаров. Паметник на Илинденско-Преображенското въстание на и.м. Петрова нива (1958 г.).

3. Постоянна картографска експозиция „на открито“ - „Картографският образ на Странджанския край през вековете“

1. Каталог на експозицията „на открито“

1.1.

КЛАВДИЙ ПТОЛЕМЕЙ. КАРТА НА ТРАКИЯ, II В.

Реконструкция на Себастиан Мюнстер и Хенрих Петри по „Космография“ на Клавдий Птолемей), 1542 г. Рисувана, цветна, 33x25,5 см.

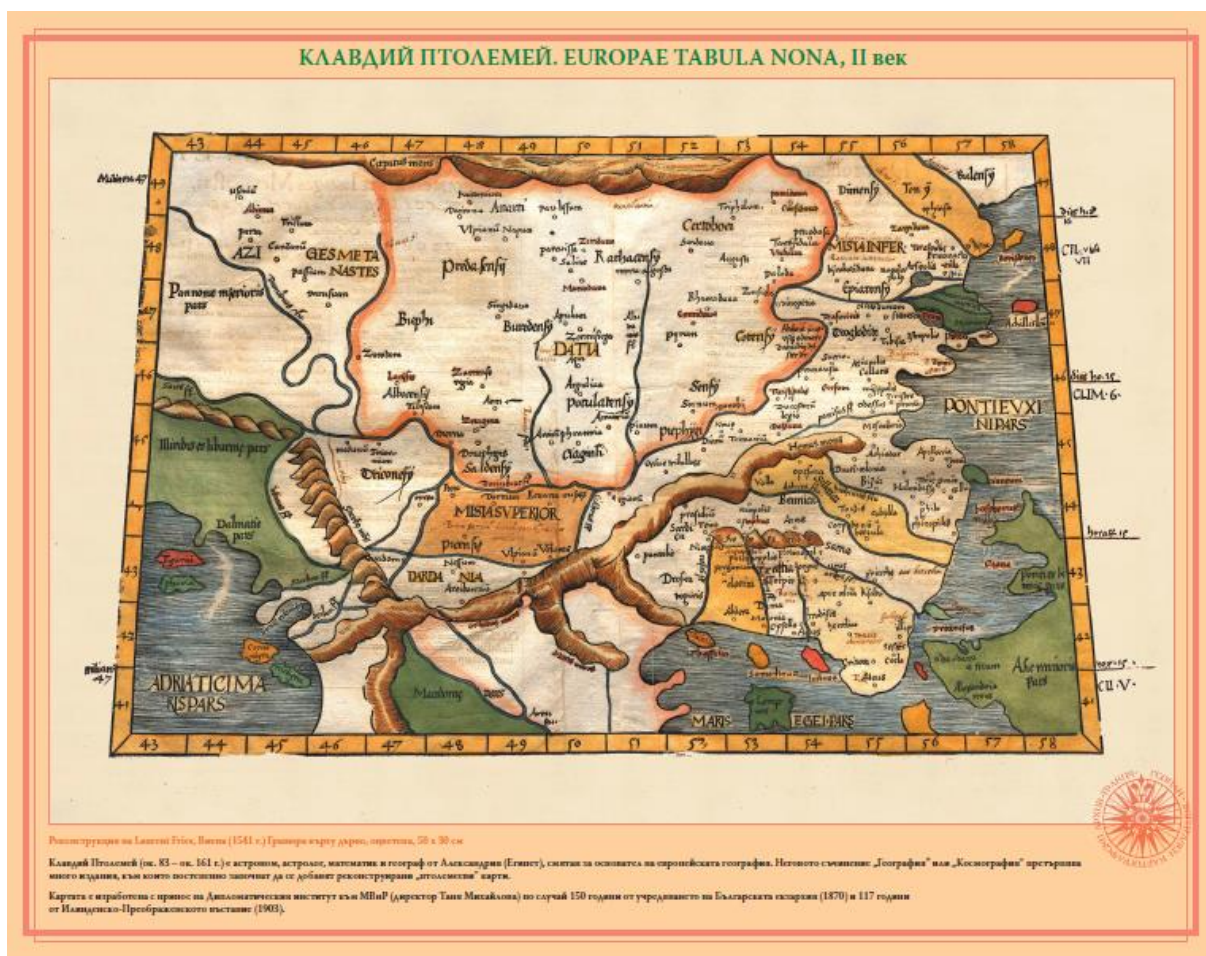
Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Кр. IV 1421

Картата е изработена и поставена в експозицията на и.м. Петрова нива, Странджа със средства, дарени от Тракийския научен институт с директор чл. кор. проф. Васил Проданов, по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903).

1.1.1.

КЛАВДИЙ ПТОЛЕМЕЙ. EUROPAE TABULA NONA, II век

Реконструкция на Laurent Fries, Виена (1541 г.) Гравюра върху дърво, оцветена, 50 x 30 см

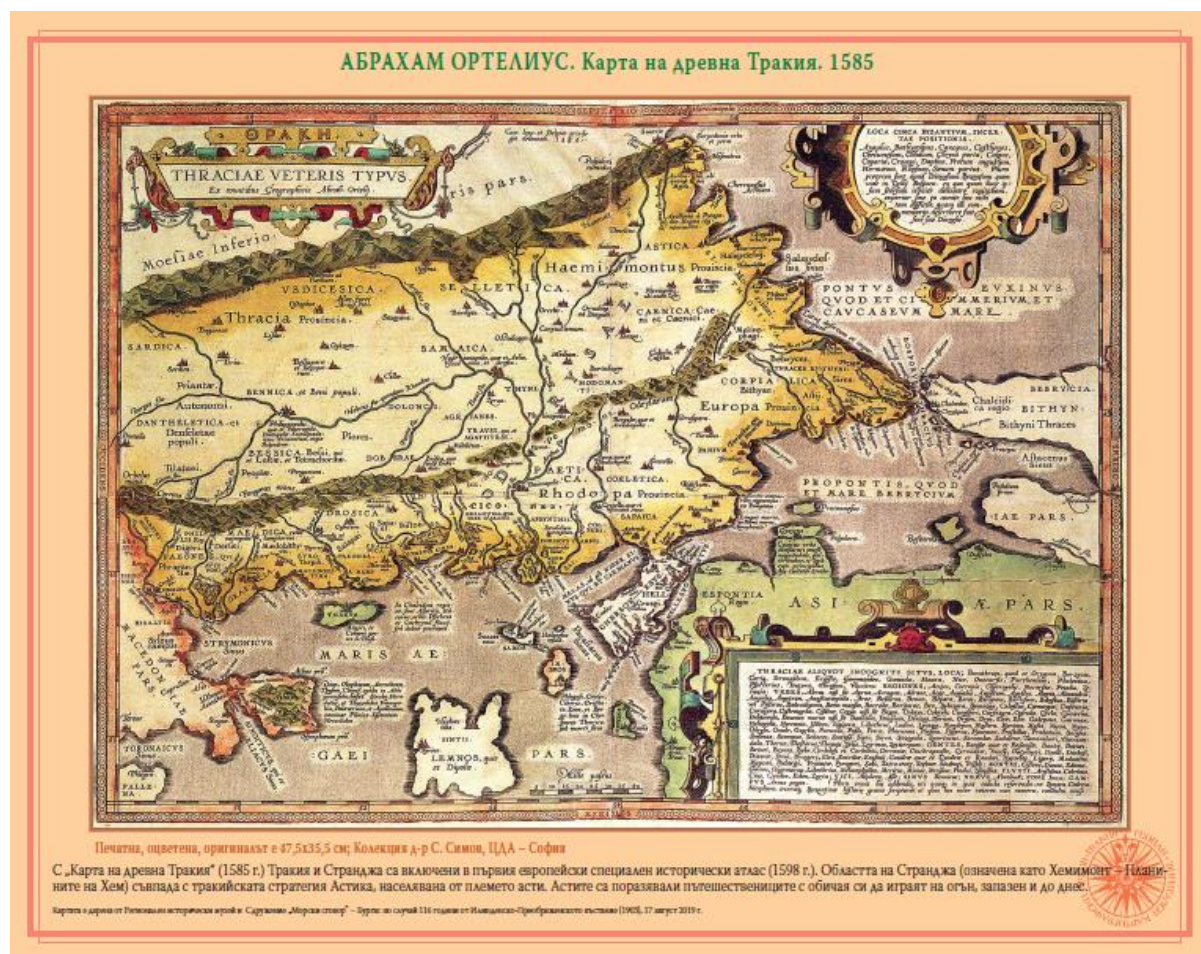
Клавдий Птолемей (ок. 83 – ок. 161 г.) е астроном, астролог, математик и географ от Александрия (Египет), смятан за основател на европейската география. Неговото съчинение „География“ или „Космография“ претърпява много издания, към които постепенно започват да се добавят реконструирани „птолемееви“ карти.

Картата е изработена с принос на Дипломатическия институт към МВНР (директор Таня Михайлова) по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903).

1.2.

АБРАХАМ ОРТЕЛИУС. КАРТА НА ДРЕВНА ТРАКИЯ, 1585 г.

Печатна, оцветена, оригиналът е 47,5x35,5 см. Колекция д-р С. Симов, ЦДА – София

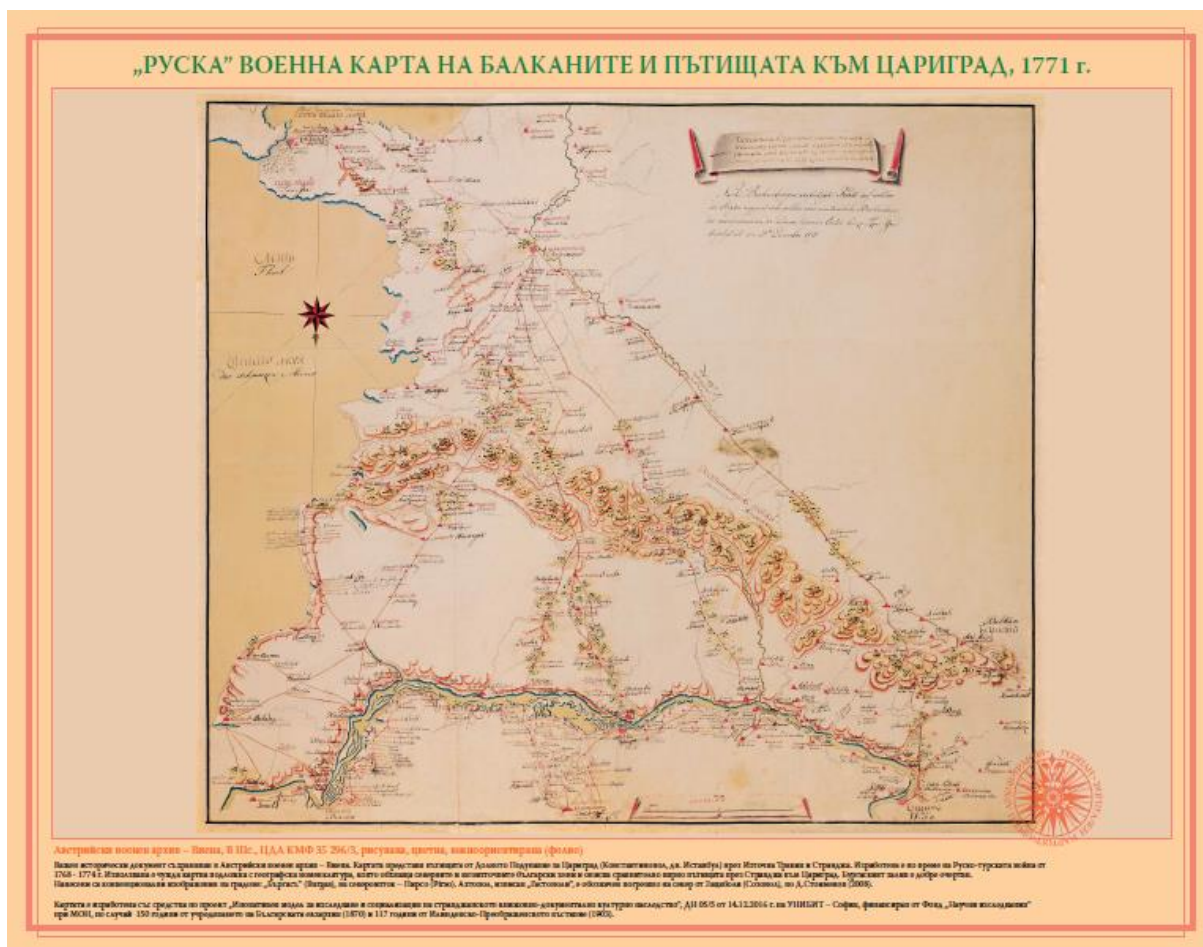
С „Карта на древна Тракия“ (1585 г.) Тракия и Странджа са включени в първия европейски специален исторически атлас (1598 г.). Областта на Странджа (означена като Хемимонт – Планините на Хем) съвпада с тракийската стратегия Астика, населявана от племето асти. Астите са поразявали пътешествениците с обичая си да играят на огън, запазен и до днес.

Поставена на 17 август 2019 г. с дарение от Регионален исторически музей – Бургас с директор Милен Николов, Сдружение „Морски сговор“ – Бургас с председател Димитър Янчев и «Бургаски пазари» ЕООД с управител Живко Панайотов по случай 116 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903 - 2019)

1.3.

„РУСКА“ ВОЕННА КАРТА НА БАЛКАНИТЕ И ПЪТИЩАТА КЪМ ЦАРИГРАД, 1771 г.

Австрийски военен архив – Виена, В IIIc., ЦДА КМФ 35 296/3, рисувана, цветна, южноориентирана (фолио)

Важен исторически документ съхраняван в Австрийски военен архив – Виена. Картата представя пътищата от Долното Подунавие за Цариград (Константинопол, дн. Истанбул) през Източна Тракия и Странджа. Изработена е по време на Руско-турската война от 1768 - 1774 г. Използвана е чужда картна подложка с географска номенклатура, която обхваща северните и югоизточните български земи и описва сравнително вярно пътищата през Странджа към Цариград. Бургаският залив е добре очертан. Нанесени са конвенционални изображения на градове: „Бъргасъ“ (Burgas), на североизток – Пирсо (Pirso). Ахтопол, изписан „Гастополи“, е обозначен погрешно на север от Зацаболи (Созопол), по Д.Стоименов (2008).

Картата е изработена със средства по проект „Иновативен модел за изследване и социализация на странджанското книжовно-документално културно наследство“, ДН 05/5 от 14.12.2016 г. на УНИБИТ – София, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ при МОН, по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903).

1.4

АЛЕКСАНДЪР ХАДЖИ РУССЕТ. КАРТА НА СЕГАШНАЯ БОЛГАРИЯ, ТРАКИЯ, МАКЕДОНИЯ И НА ПРИЛЕЖАЩИТЕ ЗЕМЛИ. СТРАСБУРГ, 1843 г.

Отпечатана в 4 листа в Страсбург през 1843. Приблизителен мащаб 1:1 648 000. Източник: Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив; Инв. № 1350, сигнатура РЦ IV 59.

По-късна публикация акад. А. Иширков, 1924; Дигитална възстановка: Дигитален архив „Тракия“ – ГЕОПАН (2020)

Източник за създаването ѝ е картата на френския картограф Пиер Лапи „Генерална карта на Европейска Турция“ (Karte generale de la Turquie d'Europe, Paris, 1822). Първо изобразяване на Мизия, Македония и Тракия (вкл. Странджа) в карта на български език.

Картата е изработена със средства, дарени от г-н Петър Мутафчиев - потомък на Шапкаревия род от Охрид и съучредител на Българското сдружение на родовете от Македония (БСРМ), по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903).

1.5.

БЪЛГАРСКАТА ЕКЗАРХИЯ В НЕЙНИТЕ ГРАНИЦИ (1870 – 1912)

Д. Ризов, Атлас „Българите в техните исторически, етнографски и политически граници. 679 – 1917 г., Берлин. 1917 г.“ Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Кт. 97, М 1: 3 700 000

Картата е изработена със средства, дарени от тракийци съкооператори от ПК „Съгласие“ – Свиленград с председател г-н Христо Стаматов, по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903), и в памет на свиленградчанина Георги Димитров Байрамов – екзархийски митрополит Герасим Струмишки (1860 - 1918), Македония. ПК „Съгласие“ – Свиленград е учредена през 1919 г. в Одрин с участието на тракийци от Башклисе.

1.6

РУСКА ВЕРСТОВА КАРТА НА БУРГАС И ЗАЛИВА, СТРАНДЖА И РАЙОНА НА ПЕТРОВА НИВА, XIX В.

Р VII, Л8, лист Бургасъ от „Карта части Балканскаго полуострова обнимающей весь театр войны 1877-78 г.“. Дигитален архив „Тракия“ – ГЕОПАН, колекция Кл. Атанасов – Бургас

Топографският отдел на действащата руска армия от ноември 1877 до средата на 1879 г. разработва опорна мрежа на цялата територия на освободена България насочвайки усилия най-вече към областите, които се очаква да бъдат откъснати от нея, вкл. Източна Тракия и Странджа. Според нуждите си действащата руска армия издава карти с мащаб произведен на 1:42000. Това са 1:126000 (триверстова), 1:210000 (петверстова), 1:420000 (десетверстова), по-късно и 1:105 000 (две и половина версти). Картите са предоставени на България без 1:42000 – от нея има само фотографски копия. Извършеното дело е оценено като колосално, а създадените карти - като най-надеждни. Те се преправят и ползват почти до Втората световна война. Имат голяма историческа и познавателна стойност.

Картата е изработена и поставена със средства на Пристанище - Бургас ЕАД с изпълнителен директор Диян Димов по случай 117 години от Илинденско - Преображенското въстание и 117 години от откриването на Пристанище – Бургас (1903) .

1.7.

КАРТА НА МАКЕДОНИЯ И ОДРИНСКИЯ ВИЛАЕТ, 1902 г.

© Дигитална възстановка 2002 – 2019, ДА „Тракия” – ГЕОПАН. Карта на Македония и Одринския вилает – 1902, М 1:500 000.

Картата на Македония и Одринския вилает е важен исторически и картографски паметник. На нея са запазени сведения за селищната мрежа и българските имена на изчезнали села в Македония, Тракия и Странджанското крайбрежие, съществували преди да настъпят големите принудителни изселвания след Илинденско-Преображенското въстание (1903) и войните в началото на XX век (1912-1918).

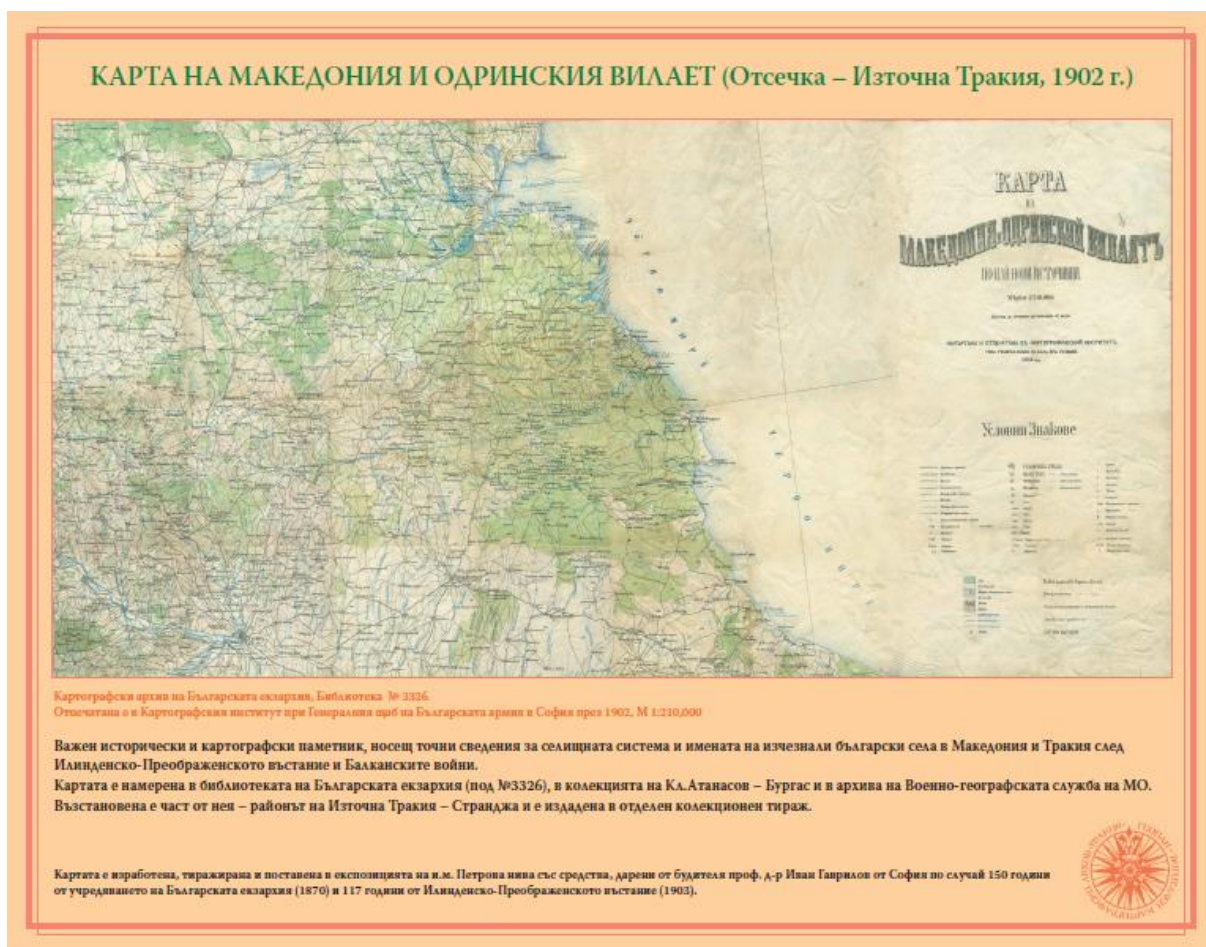
Оригиналът (под формата на отделни фрагменти) се съхранява в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий” – София. Колекция Л. Божков, Kr_IV_860

Картата е начертана и отпечатана в Картографския институт при Генералния щаб на армията в София през 1902 г.

Картата е поставена на 17 август 2019 г. с дарение от Сдружение „Черноморска Странджа” – Ахтопол с председател на УС инж. Петър КЪНЕВ, народен представител на Бургаски многомандатен район, по повод 116 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903)

КАРТА НА МАКЕДОНИЯ И ОДРИНСКИЯ ВИЛАЕТ (Отсечка - Източна Тракия, 1902 г.)

Картографски архив на Българската екзархия, Библиотека № 3326

Отпечатана е в Картографския институт при Генералния щаб на Българската армия в София през 1902, М 1:210,000

Важен исторически и картографски паметник, носещ точни сведения за селищната система и имената на изчезнали български села в Македония и Тракия след Илинденско-Преображенското въстание и Балканските войни.

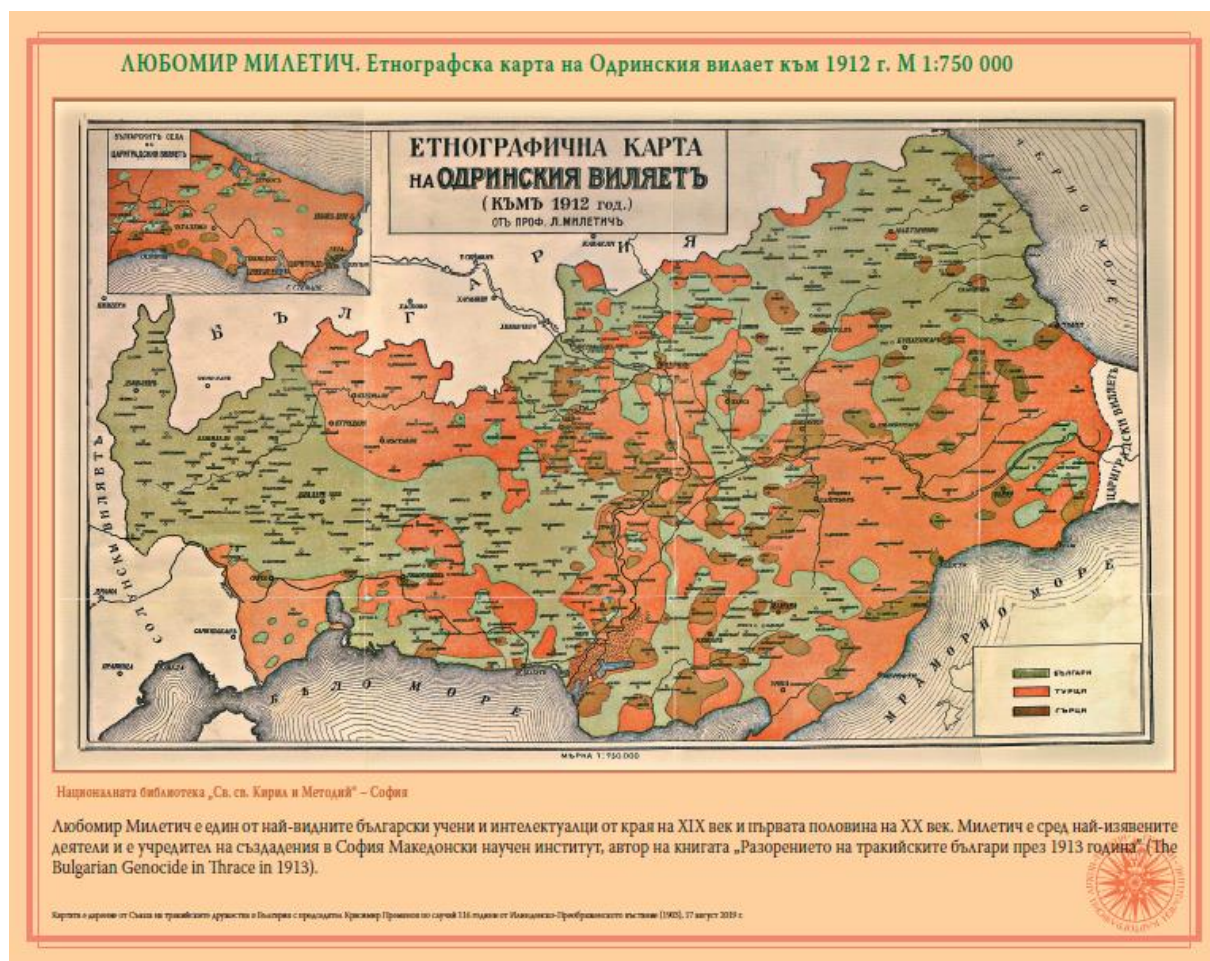
Картата е намерена в библиотеката на Българската екзархия (под №3326), в колекцията на Кл.Атанасов – Бургас и в архива на Военно-географската служба на МО. Възстановена е част от нея – районът на Източна Тракия – Странджа и е издадена в отделен колекционен тираж.

Картата е изработена, тиражирана и поставена в експозицията на и.м. Петрова нива със средства, дарени от будителя проф. д-р Иван Гаврилов от София по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903).

1.9.

ЛЮБОМИР МИЛЕТИЧ. Етнографска карта на Одринския вилает към 1912 г. М 1:750 000

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – София

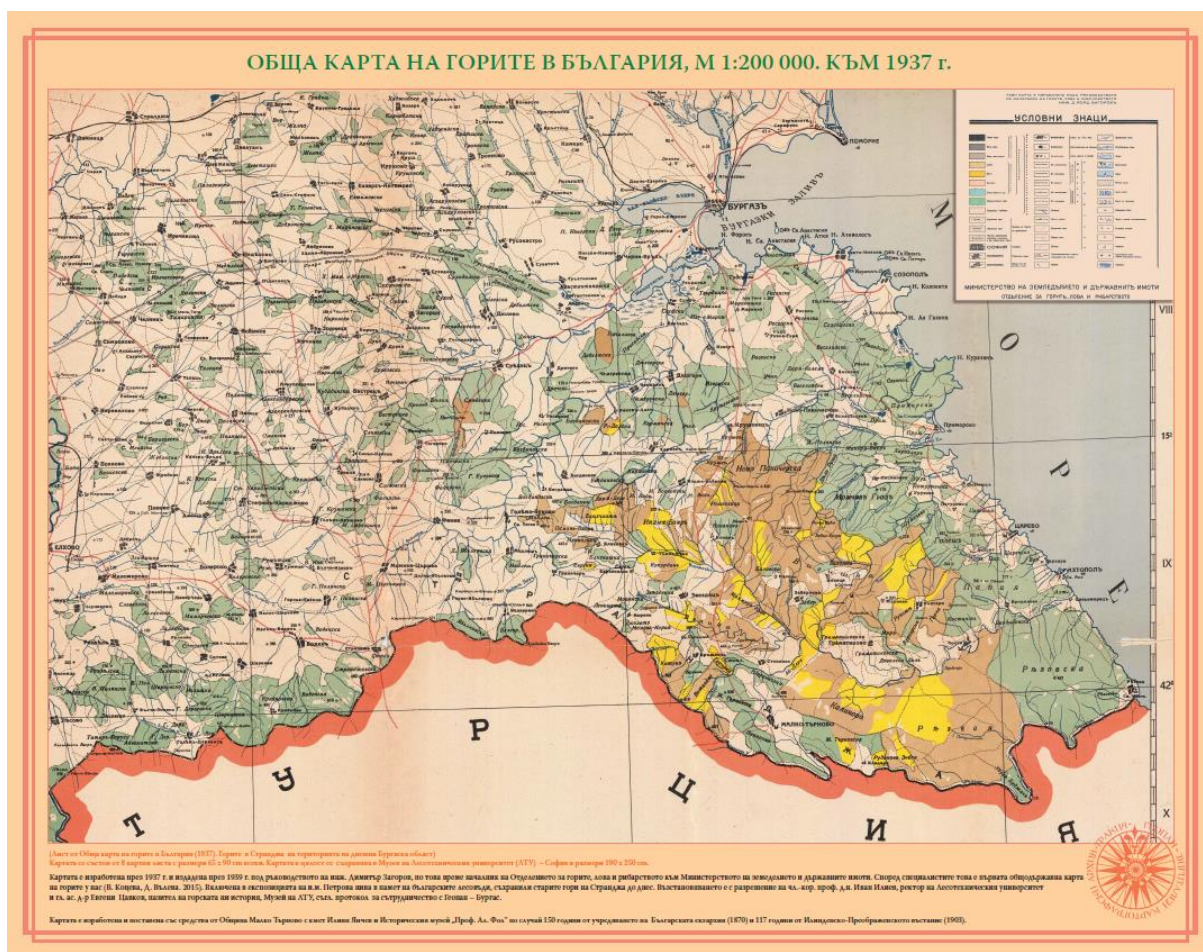
Любомир Милетич е един от най-видните български учени и интелектуалци от края на XIX век и първата половина на XX век. Милетич е сред най-изявените дейатели и е учредител на създадения в София Македонски научен институт, автор на книгата „Разорението на тракийските българи през 1913 година“ (The Bulgarian Genocide in Thrace in 1913).

Картата е дарение от Съюза на тракийските дружества в България с председател Красимир Премянов по повод 116 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903), 17 август 2019 г.

1.10.

ОБЩА КАРТА НА ГОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ, М 1:200 000. КЪМ 1937 г.

(Лист от Обща карта на горите в България (1937). Горите в Странджа на територията на днешна Бургаска област)

Картата се състои от 8 картни листа с размери 65 x 90 см всеки. Картата в цялост се съхранява в Музея на Лесотехническия университет (ЛТУ) – София в размери 190 x 250 см.

Картата е изработена през 1937 г. и издадена през 1939 г. под ръководството на инж. Димитър Загорев, по това време началник на Отделението за горите, лова и рибарството към Министерството на земеделието и държавните имоти. Според специалистите това е първата общодържавна карта на горите у нас (В. Коцева, Д. Вълева. 2015). Включена в експозицията на и.м. Петрова нива в памет на българските лесовъди, съхранили старите гори на Странджа до днес. Възстановяването е с разрешение на чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев, ректор на Лесотехническия университет и гл. ас. д-р Евгени Цавков, пазител на горската ни история, Музей на ЛТУ, съгл. протокол за сътрудничество с Геопан – Бургас.

Картата е изработена и поставена със средства от Община Малко Търново с кмет Илиан Янчев и Историческия музей „Проф. Ал. Фол“ по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903).

1.11.

СЪВРЕМЕННА СЕРТИФИЦИРАНА ТУРИСТИЧЕСКА КАРТА НА СТРАНДЖА, 2018 г.

М 1:110 000; Формат: 70x100 cm; Автори: КартГео & Геопан. Картата е удостоена с Първа награда на национален конкурс, 2018

Картата включва пълните географски граници на Странджа планина на територията на Р България и част от планината на турска територия.

На територията на Р България картата обхваща 3760 кв. км от Бургаската област (8 общини), както и 685 кв. км от Ямболската област (2 общини). Детайлно са представени Старобългарският пограничен вал ЕРКЕСИЯТА (вкл. Малката Еркесия), Природен парк Странджа и Странджанското черноморско крайбрежие – от протока Форос до Инеада. От турската територия картата обхваща части от областите Къркларели и Одрин, разположени по протежението на 187,5 км от държавната граница между двете страни.

Поставена на 17 август 2019 г. с дарение от Аргир Бояджиев – Бургас и Ивайло Русинов, изпълнителен директор на Фишланд - Бургас по случай 116 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903)

1.12.

ДЕТАЙЛНА СЪВРЕМЕННА КАРТА НА И.М. ПЕТРОВА НИВА, СТРАНДЖА ПЛАНИНА, 2020 Г.

Картографирането на района на и.м. Петрова нива е осъществено с цел изработка на съвременна детайлна карта в М 1:40 000 за включване в експозицията. Дейностите се извършват от КартГео ООД - Троян и Геопан ООД - Бургас. Тази детайлна карта показва съвременното състояние на и.м. Петрова нива и наличната туристическа база, паметници, природни забележителности, място за настаняване и маршрути в тази част на Странджа. Проектът се осъществява по споразумение с Тракийско дружество „Дико Джелебов“ - гр. Малко Търново.

Статус: Картата като пано ще бъде представена в експозицията на и.м. Петрова нива, а в тираж от 2000 екземпляра ще бъде издадена през 2020 г.

1.13. Информационна връзка между Историческият музей «Проф. Александър Фол» в гр. Малко Търново и експозицията «Картографският образ на Странджа през вековете» на и.м. Петрова нива (идеен проект).

Къщата на Тодор Георгиев Дяков, син на Анагности Дяков – един от най-големите дарители от Тракия на Българската екзархия в Цариград. Днес - управление на Историческият музей «Проф. Ал.Фол» в гр. Малко Търново. Сн. Архив на музея

Картата е дарена на Исторически музей „Проф. Александър Фол“ – гр. Малко Търново от д-р Димче Миладиновски от Струга, Македония и д-р Стефан Пейков от Габрово, Мизия по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870-2020) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903-2020).

4. Развитие на проекта „Картографският образ на Странджанския край през вековете“ (2019 - 2020)

1. Начало на експозицията 2019 и състояние към 24.01.2020 г.

Сн. 1. Възприемане на експозицията, далечен план, автор Г. Бъклев

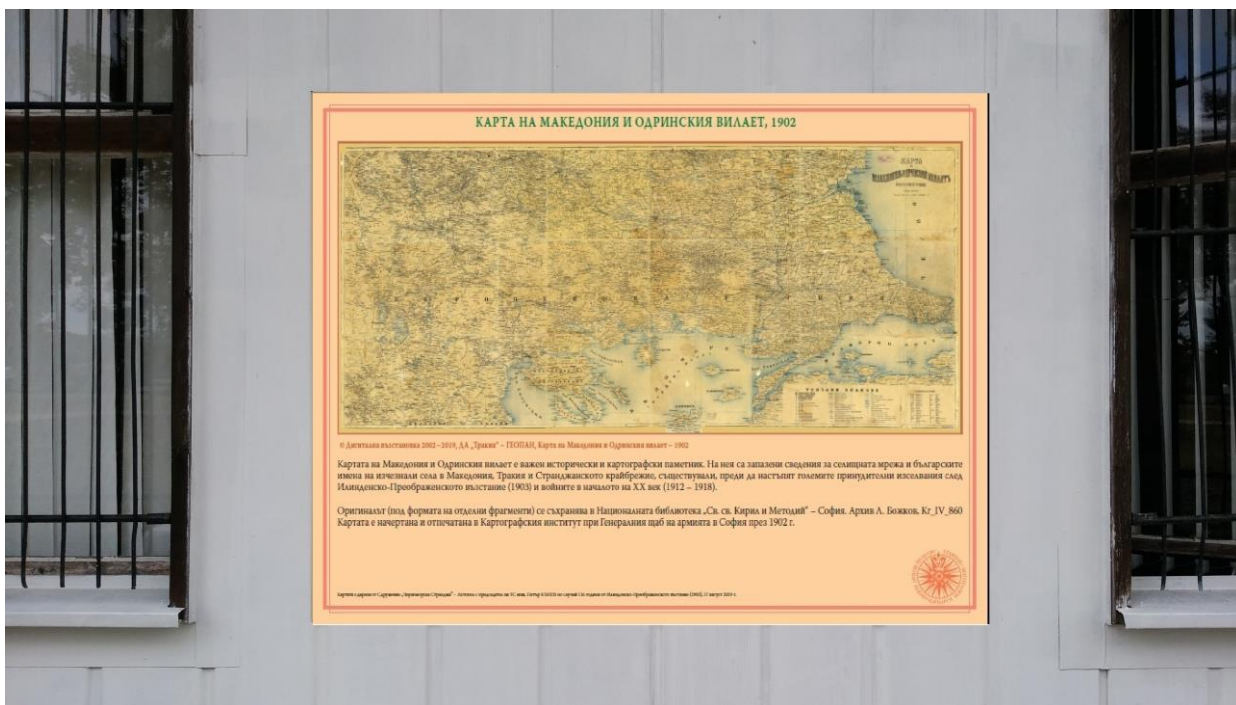

Сн. 2. Възприемане на експозицията, общ план, автор Г. Бъклев

Сн. 3. Възприемане на отделни експонати, близък план. Сн. Дигитален архив „Тракия“ - Геопан. Принос на СДТБ с председател Кр. Премянов

сн.4 Възприемане на отделни експонати, близък план. Сн. Диг. архив „Тракия“ - Геопан. Принос на Сдружение „Черноморска Странджа“ с председател инж. П. Кънев

2. Развитие на проекта 2020-2022

2.1. Откриване на експозицията и начало на дейностите по създаване на мобилна изложба (26 март 2020 г.).

2.2. Експозиция „на открито“ (15 август 2020 г.).

2.3. Сертифициране на туристическа карта Странджа - Петрова нива по решение на Българска картографска асоциация – национален представител в ICA (м. октомври 2020 г.)

2.4. Картографска експедиция 2019 - 2020 (м. септември 2019 – м. октомври 2020 г.).

2.5. Издаване на сертифицирана туристическа карта на Странджа – Петрова нива, 2020 г., М 1: 110 000 и М 1: 40 000 (м. ноември 2020 г.)

2.6. Европроект „Планина между морета“ за проектиране и създаване на интерпретативна инфраструктура на Община Малко Търново (м. май 2021 г.), Екопан ЕООД - Малко Търново.

2.7. Мултиплициране на проекта към останалите общини от Странджанско-Сакарския край и Ивайловградска община (2021 - 2023).

2.8. Издаване на каталог на експозицията на и.м. Петрова нива на български и английски език (м. март 2021 г.).

Пейо Яворов за Гоце Делчев:

"Аз разбирам света – говореше той – единствено като поле за културно съревнование на народите."

Проф. Александър ФОЛ

„Поне аз не зная друго място и други хора, които могат да изскочат от миналото на една посещавана и разглеждана страна пред следващите ги поколения с такъв благороден призив – еднакво силно отрицание на безродството и на патриотарството“.

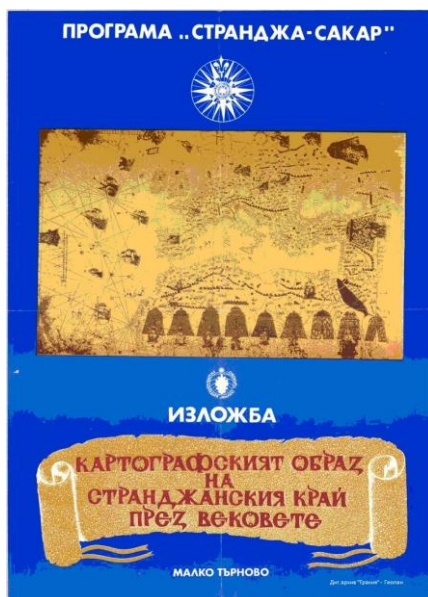
Из студията „ЗЕМЯ МЕЖДУ МОРЕТА“, проф. Ал. ФОЛ

©МЕЖДУНАРОДЕН ТЪРГОВСКИ И КУЛТУРЕН ЦЕНТЪР – ГЕОПАН, ИЗКЛЮЧИТЕЛНИ ПРАВА ЗА ЕС И РТУРЦИЯ

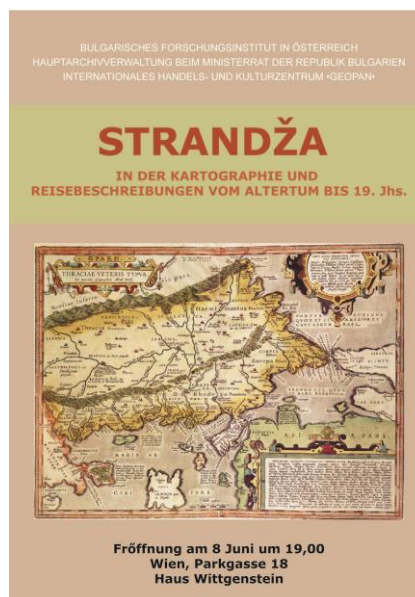

5. Литература и документи

1. Теменужка Бандрова, Атанас Каменаров. Доклад пред Международната конференция по картография в Атина, e-Perimetron, Vol. 2, №1, Winter 2007 [1-8]; [www. E-perimetron.org](http://www.E-perimetron.org) I ISSN 1790-3769
2. Авторски колектив. Странджа древност и съвремие, кн.І, под редакцията на Д. Попов, П. Колев, А. Орачев. Издание на Международната асоциация „Древна балканска земя“. С.1990: П. Колев - Пътеписи и картографска документация, с. 11-73; Г. Ламбев – Картографска документация, стр. 82 – 136.
3. Ст. Пейков. Картата – наследство и културен проект, Дигитален архив „Тракия“ – Геопан. – В: „За буквите“, бр. 58, м. май, 2019, с. 16-17, изд. на УНИБИТ, <http://zabukvite.org/newspapers/ZaBukvite58.pdf>
4. Ст. Пейков. „Времето е влюбено в картографията“, Списание „Геомедия“, <https://www.geomedia.bg/геодезия/item/3718-стефан-пейков-от-геопан-времето-е-влюбено-в-картографията>
5. Д. Недев, Ст. Пейков. „Изложба на Созопол в Националната библиотека“, сп. Библиотека, 2-2019, с. 14-18.
6. За документалната изложба „Странджа в картографията и пътеписите от средновековието до XIX в. “, Дом Витгенщайн – Виена, в. Бургас 24 часа, 6 юни 2006 г., бр. 111 (1754)
7. Венета Коцева и Десислава Вълева. «Картографиране на горите в България – начало и първи успехи». – В: Геодезия, картография , земеустройство, 5-6. с. 40-44 ,С. 2015.
8. Енциклопедично издание „ГОРИТЕ в Бургаска област – история и настояще“, осъществено от ИАГ, СЛБ, ЮИДП – Сливен, РДГ – Бургас и Геопан – Бургас. Издател: Геопан - Бургас, 2013.

1986 г. – гр. Малко Търново

2006 г. , Дом Витгенщайн, Виена – Австрия

Плакати на изложбата „Картографският образ на Странджанския край през вековете“. Дигитален архив „Тракия – Геопан“.

6. Екип на проекта.

АВТОРСКИ ЕКИП

на проекта

„Картографският образ на Странджанския край през вековете“

Експозиция и.м. Петрова нива

Автор: д-р Стефан Пейков, член – учредител на БКА

Консултанти: д-р Виолета Василчина

инж. Атанас Каменаров

майор Дочо Николов

Графичен дизайн: Алексей Асенов, Ваколор ООД, Пловдив

Редактори: Никола М. Пейков, Пенка Караджова

С приносите на: Национална библиотека «Св.св. Кирил и Методий», Народна библиотека "Иван Вазов" – Пловдив, Музей на Лесотехническия университет – София, Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) – София, ЦДА, Българска картографска асоциация (БКА), Програмно-координационен център за научни изследвания – ЕКОПАН - Малко Търново; Община Малко Търново, Исторически музей „проф.д-р Ал.Фол“ – Малко Търново, КартГео ООД – Троян, Международен търговски и културен център ГЕОПАН ООД – Бургас, Климент Атанасов – Бургас, инж. Мариян Марков – Троян, майор Дочо Николов – Троян, Георги Бъклев – Малко Търново, Димитър Стоименов - София.

7. Становища, отзиви и предложения за развитие на проекта

ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ СВИЛЕНГРАД

гр. Свиленград, бул. "България" 150, тел: 0379 / 71097,
e-mail: muzeis@abv.bg www.svilengradmuseum.com

Международен търговски и
културен център –ГЕОПАН
Дигитален архив „Тракия“
№ 010/16.01.2020

Изх. № 03 / 16.01.2020 г.

ДО
Д-Р СТЕФАН ПЕЙКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МКТЦ ГЕОПАН

Уважаеми д-р ПЕЙКОВ,

Благодаря за добрите новини, които ни донесохте, а и за дарението на г-н Христо Стаматов. Радвам се, защото надеждата и борбата ни за нов музей и музейно разширение на настоящата сграда в Свиленград вече имат материално очертание, ето че започват да идват дарения и помощ на мястото си. С всеки изминал ден вярата ми, че ще се случат нещата към по-добро при нас нараства и Ви благодаря.

Разгледах това, което сте изпратили. Какво да кажа, всичко е на много добро ниво, професионално. Знам, че имате и знанията, и опита. Безспорно, само положително мнение мога да имам за Вас и Вашата работа.

Що се отнася до дарението, днес с колегите разгледахме графичния проект, одобрен от дарителя. Мнението ни е следното:

- Размерът на паното да бъде: 160/140 см.
- Ако този размер позволява, нека бъде рамкирано.
- Желателно е да бъде с пояснителен текст, дори и на 2 езика(бълг. и англ. ез.), при нас има посетители гърци и турци.
- Копието може да бъде поставено на метализирана устойчива основа, защото искаме да го поставим в експозиция. Очакваното т.г. разширение на музейната ни сграда ще позволи това, макар че още по-добре ще стои в новата сграда, дай боже и нея да я има скоро (засега само петното за нов музей - до стария мост, е гласувано от ОбС – Свиленград).

Ще ми бъде приятно, ако имате път към нашия край, да се отбиете и до Свиленград. Сътрудничеството с хора като Вас би допринесло за развитие на не една добра инициатива.

С уважение, /п/
Елена Митева

СТАНОВИЩЕ

ОТ ИНЖ. АТАНАС Р. КАМЕНАРОВ,

уредник и главен уредник в Националния политехнически музей - София
през 1984 – 2007 г.

Относно: Експозиция на открито: Картографският образ на Странджа през вековете

Идеята на ГИМ „Проф. Д-р Александър Фол” Малко Търново и МТКЦ „Геопан” за създаване на картографска експозиция на открито в и.м. Петрова нива заслужава особено внимание не само от малкото картографски специалисти у нас, но и от всеки, който проявява интерес към българското историческо и културно наследство. Мисля, че няма друга подобна тематична експозиция в страната и това е сериозен принос на организаторите към музейното дело в България. В нашите музейни експозиции понякога се включват и картографски материали – карти и планове /по-рядко оригинали/, но те имат по-скоро предназначение на допълваща информация към основните музейни експонати. Същото може да се каже и за картите и плановете в откритите експозиции, основно на археологически обекти. Отделните информационни табла с изображения на карти, картосхеми, архитектурни и археологически планове и пр. не могат да се квалифицират като картографски експозиции на открито, каквато е експозицията на Петрова нива. В картографската експозиция картата трябва да се възприема не като умален модел на терена, предназначен за обща ориентация или информация, а като документ, отразяващ природните или социално-икономическите условия на дадена територия към определен исторически момент.

Организаторите на експозицията са предвидили включването на 12 карти, а именно:

1. Карта на Тракия II в. – Клавдий Птолемей
2. Карта на Древна Тракия 1585 г. – Абрахам Ортелиус
3. Карта на България, Тракия и Македония 1843 г. – Александър х. Русет – първата карта на български език
4. Карта на българската екзархия 1870 – 1912 г. – Д. Ризов
5. Карта на Македония и Одринския вилает 1902 г. – ГЩ на армията
6. Карта на Македония и Одринския вилает 1902 г. - фрагмент
7. Етнографска карта на Одринския вилает 1912 г. – Л. Милетич
8. Съвременна туристическа карта на Странджа 2017 г. – КартГео - Троян&Геопан – Бургас
9. Руска военна карта на Балканите 1771 г. - ГЩ на руската армия
10. Руска верстова карта – лист Бургас XIX в. - ГЩ на руската армия
11. Карта на горите в България 1937 г. – Д. Загорев
12. Съвременна карта на и. м. Петрова нива 2020 г. - КартГео - Троян&Геопан – Бургас

Изброените карти могат да се класифицират по съдържание най-общо както следва:

- Общгеографски и топографски карти №№ 1,2,3,5,6,10,12
- Тематични карти №№ 4,7,8,9,11

Съотношението на общогеографските към тематичните карти в откритата експозиция считам за приемливо. Посетителят нормално ще пожелае да намери в картата преди всичко мястото, в което се намира в момента и ще го търси в общогеографските, респ. топографски карти. Тук би могло да се потърси място и за топографска карта в мащаб 1:42000 /т. нар. „едноверстовка”/ или в мащаб 1:126 000 /т.нар. „триверстова”/ - карти, които са създадени като резултат от дейността на Руския топографски корпус по време и малко след Освободителната война 1878-1879 г.

Уместно би било да се включи и знаменитата Карта на Дунавска България и Балканът на Ф. Каниц – един документ, послужил при определянето на границите на България на Берлинския конгрес. Издадената от Хр. Г. Данов през 1880 г. Карта на България и прилежащите и земи по данни на руския и австрийския генерален щаб на армията /А. Кривошиев/ - многолистна карта с прекрасно графично оформление също би била подходящ експонат, но тук вероятно картите №№ 5 и 6 са съставени на същата основа.

С казаното не оспорвам избора на организаторите – всичките 12 карти заслужават място в една открита картографска експозиция, специално посветена на конкретния исторически паметник. Препоръчвам да бъде написана екскурзоводна беседа, придружена с мултимедийна презентация. В беседата и особено в презентацията да се проследи историята на картографирането на българските земи като се започне от първата известна карта /Пойтингеровата карта II в./, да се премине през античните и средновековни карти, картографирането през Руско-турските войни и създаването на първите топографски карти на България, картографирането на България след Освобождението, съвременните общогеографски и тематични карти и т. н. Не бива да се забравят и българските учени, малко известни на нашата общественост, но издигнали родната картография на световно ниво.

Преди повече 20 години в Националния политехнически музей създадохме пътуваща изложба „Картографирането на България през Руско-турската война 1877-78 г.” Изложбата беше представена в много градове в страната, имаме и съвместно участие с МТКЦ „Геопан” – Бургас. Прилагам една презентация към изложбата, както и монтаж от руската топографска карта в мащаб 1: 126 000, включващ района на Петрова нива. С удоволствие бих оказал помощ за бъдеща екскурзоводна беседа и презентация, популяризиращи както и. м. Петрова нива като част от българската история, така и зараждането и развитието на българската картография.

Пожелавам успех на организаторите!

Инж. Атанас Каменаров

Здравейте г-н Пейков!

Поисках мнение от УС и КС на БКА относно изпратеното от Вас писмо.
Надявам се да Ви бъдем полезни и ще препращам мнения и отзиви от колегите.

Засега най-детайлно е реагирала доц. Венета Коцева.
Ето какво е изпратила тя:

Прочетох изпратените материали. Ето становището ми на "прима виста":

.....

.....

Идеята е прекрасна. Подкрепям я с уважение към инициаторите и им предоставям всичко в двете ми монографии, описани по-горе, относно държавните граници на България, първата релефна карта на България, първите статистически карти на България, откъдето може да се види какво свиневъдство и въобще какво скотовъдство е имало в Княжество България в район на Странджа планина. Супер удобно е ползването им поради наличието на текстовете и на български, и на английски. Трябва само да се прочетат, изберат подходящите извадки от тях...

Позволявам си да предложа навсякъде в предложените материали на д-р Пейков да се изписва пълното наименование на Българската картографска асоциация, а не само абривиатурата БКА; масовите посетители едва ли знаят какво означава тя.

.....

Prof. Dr. Temenoujka Bandrova

Head, Laboratory on Cartography, UACEG
Vice President, International Cartographic Association
Treasurer, International Society for Digital Earth
President, Bulgarian Cartographic Association

>----- Оригинално писмо -----

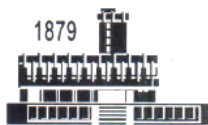
>От: GEOPAN Ltd geopan@abv.bg

>Относно: информация от Геопан

>До: tbandrova@abv.bg

>Изпратено на: 24.01.2020 15:23

Регионална Народна библиотека „Иван Вазов“ Пловдив

4000 Пловдив, ул. „Авксентий Велешки“ № 17
тел.: (+032) 654 901, факс: (+032) 654 902
e-mail: nbiv@libplovdiv.com
URL: <http://www.libplovdiv.com>

Изх. № В- 21 / 28.01 2020 г.

ДО
Д-р СТЕФАН ПЕЙКОВ
Член-учредител на БКА

Уважаеми д-р ПЕЙКОВ,

Благодаря Ви за отправената покана за присъединяване и участие във възстановяването на колекция „Картографският образ на Странджанския край през вековете“ и създаване на Постоянна картографска експозиция „на открито“ на и. м. Петрова нива.

Заявявам съгласието си за следното:

1. Разрешавам дигитално копие от съхранената от нас карта да бъде включена в експозицията, съгласно изготвения идеен и графичен проект дело на Ваколор ООД – гр. Пловдив (собственик Васил Стоев).
2. Разрешавам едно съвместно подготвено копие да бъде предоставено съвместно на Международната конференция по картография и ГИС – м. юни в Несебър под егидата на Българска картографска асоциация.
3. Разрешавам да се извърши експертиза за верификацията на паметника и удостоверяване на автентичността му.
4. Разрешавам едно дигитално копие от картографския паметник да бъде отпечатано от вас и дарено на Петър Мутафчиев.
5. Ще присъствам като официален гост на откриването на експозицията на и. м. Петрова нива.
6. Ще приема с удоволствие в дар едно копие от паното, с което съхранената от нас карта ще бъде експонирана на и. м. Петрова нива, Странджа планина по случай 150 години от учредяването на Българската екзархия (1870) и 117 години от Илинденско-Преображенското въстание (1903).

С уважение,

Димитър Микев

/ДИРЕКТОР/

ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО

ДО
Д-Р СТЕФАН ПЕЙКОВ
РЪКОВОДИТЕЛ НА ПКЦИН ЕКОПАН ЕООД
ГР. МАЛКО ТЪРНОВО

БЛАГОДАРСТВЕН АДРЕС

УВАЖАЕМИ Д-Р ПЕЙКОВ,

Позволете ми да изкажа своята благодарност към Вас, че сте част от живота на Община Малко Търново отново- чрез експозицията на открито, осъществена със съдействието на Международен търговски и културен център ЕКОПАН - „Картографският образ на Странджанския край през вековете“!

Благодаря Ви за съгласуваните усилия, които полагаме заедно и дават своите резултати! Наистина любовта към земята и героичното ни минало се възпитава от нас – институциите, които сме призвани да поддържаме традициите живи.

За мен и моят екип е чест, че ЕКОПАН, който ръководите, избра Малко Търново за своя проучвателска мисия!

Бъдете сигурен, че и напред ще имате нашата пълна подкрепа и сътрудничество!

С уважение,

ИЛИЯН ЯНЧЕВ

Кмет на Община Малко Търново

28.01.2020 г.

8. Резюме на проекта и плакат на изложбата

Графичен проект 1

Графичен проект 2

9. Кой и как подкрепи до 15 август 2020 г. начинанието ни:

- **Сдружение „Черноморска Странджа“ – Ахтопол**

с председател на УС инж. Петър Кънев - народен представител
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

- **Дипломатически институт към МВНР с директор Таня Михайлова**

съпричастие, институционална подкрепа, предоставяне на ценен картографски паметник за експозицията и парични средства

- **Съюз на Тракийските дружества в България с председател Красимир Преманов**

съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

- **Тракийски научен институт с директор чл.кор.проф. Васил Проданов**

съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

- **Университет по библиотекознание и информационни технологии – София с ректор проф. д.н. Ирена Петева**

съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

- **Лесотехнически университет – София с ректор чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев.**

съпричастие, институционална подкрепа

- **Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ - София с директор доц. д-р Красимира Александрова**

съпричастие, институционална подкрепа и предоставяне на картографски паметници

- **Народна библиотека „Иван Вазов“ гр. Пловдив с директор Димитър Минев.**

съпричастие, институционална подкрепа и предоставяне на първата българска карта на езика ни

- **Българска картографска асоциация – София с председател на УС проф.д-р инж.**

Теменужка Бандрова, Вице-президент на Международната картографска асоциация
Съпричастие и институционална подкрепа

- **Община Малко Търново с кмет Илиан Янчев**

Съпричастие и институционална подкрепа

- **Исторически музей „Проф. Александър Фол“ - гр. Малко Търново**

с и.д Мариета Филчева

съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

- **проф. д-р Иван Гаврилов от София**

съпричастие, лична подкрепа и заявено участие с реализацията на една карта (от картографската сбирка на Българската екзархия) с лични парични средства

● **Пристанище Бургас ЕАД** с изпълнителен идектор Диян Димов
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

● **Регионален исторически музей – Бургас** с директор Милен Николов
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

● **Ивайло Русинов** – изп. директор на Fishland, Бургас
съпричастие, институционална подкрепа и лични парични средства

● **Сдружение „Морски сговор“ – Бургас** с председател Димитър Янчев
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

● **Аргир Бояджиев** - общественик, Бургас
съпричастие, лична подкрепа и парични средства

● **Петър Мутафчиев** - потомък на Шапкаревия род от Охрид и един от учредителите на Българското сдружение на родовете от Македония (БСРМ)
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

● **„Бургаски пазари“ ЕООД** с управител Живко Панайотов
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

● **ПК Съгласие – Свиленград, основана от тракийци 1919 в Одрин (Османска империя)** с председател Христо Стаматов
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

● **Тракийско дружество „Дико Джелебов“ – Малко Търново** с председател Георги Бъклев
Съпричастие и институционална подкрепа

● **д-р Димче Миладиноски** от Струга, Македония
съпричастие, институционална подкрепа и парични средства

● **Международен търговски и културен център – Геопан, Бургас**
Обработка и предоставяне на 14 единици от дигитален архив „Тракия“, подготовка за високотехнологичен печат, транспортни разходи, предпечат и високотехнологичен печат върху металнизиран плоскост, финансово-счетоводно и данъчно обслужване на начинанието, вкл. възмездно придобиване на изключителни права от КартГео – Троян за трайно експониране на сертифицирана съвременна туристическа карта на Странджа .

● **д-р Стефан Пейков**
Обосновка и културен проект за възстановяване и експониране на „Картографският образ на Странджанския край през вековете“ и организиране на дейностите отнасящи се до статута на картографската експозиция „на открито“ и нейното утвърждаване като картографски продукт, съгласно изискванията на Българска картографска асоциация.

Изготвил справката:
Катя Радева, управител

